

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΙΒΑΔΟΠΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Έτος 8^ο, 2000

Λ Ι Β Α Δ Ι
ΕΤΗΣΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΔΑΣ 35

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2001

έδρα Διαχειρίσεως και Βελτιώσεως ορεινών βοσκών εις το εν Θεσσαλονίκη Πανεπιστήμιον καθώς και η αποστολή ορισμένων δασολόγων εν Αμερική ή αλλαχού προς ειδικέουσιν εις το θέμα της "Διαχειρίσεως και Βελτιώσεως Βοσκοτόπων".

Χ. Αραβαντινός

Ιστορία

Στο τεύχος 511 της Εβδομαδιαίας Εγκυκλοπαιδικής Επιθεώρησης «Ο ΗΛΙΟΣ», δημοσιεύτηκε την 17η Ιουλίου 1954 και στη στήλη «Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ» το παρακάτω σχόλιο:

«Η προστασία της κτηνοτροφίας εις την χώρα μας δεν αντίκειται διόλου εις την επιδιωκομένην ανάπτυξιν των δασικών μας εκτάσεων. Η αμφισβήτησις του ισχυρισμού αυτού δεν δικαιολογείται διόλου εκ των πραγμάτων και η δασική μας υπηρεσία είναι καθ' όλα αξιόπαινος, μη εγκρίνουσα τας υπερβολάς και τας μονομερείς επιδιώξεις, που εσημειώθησαν κατά τα έτη 1936-1940, ότε η αιξ ετέθη υπό διωγμόν από τα δάση ελάτης, μαύρης πεύκης και δρυός. Δικαίως επικρατούν σήμερον μετριοπαθέστεραι αντιλήψεις και όχι μόνον ο διωγμός της αιγός εσταμάτησεν, αλλά εκτελούνται σήμερον υπό της Δασικής Υπηρεσίας έργα υπέρ της κτηνοτροφίας δια της βελτιώσεως των βοσκοτόπων, δια μελέτης εις 20 πειραματικούς σταθμούς καταλλήλων κτηνοτροφικών φυτών προς ευρείαν σποράν αυτών, δια κατασκευής υδατοδεξαμενών, γεφυριδίων και λοιπών έργων. Εν τούτοις, όπως υπεστήριξεν τελευταίως ειδικός επιστήμων, δεν είναι πάντοτε εύκολος δια τας ελληνικάς συνθήκας η συμβίσις του δάσους και της αιγός. Οπωσδήποτε είναι προς τιμήν της δασικής μας υπηρεσίας η κατεύθυνσις την οποία ακολουθεί, επιδιώκουσα να ελαφρώσει τα πολύτιμα δάση μας από το βάρος της εντατικής αιγοβοσκής και να παράσχει εις την κτηνοτροφίαν μας ευρύτερον βοσκήσιμον χώρον δια της βελτιώσεως πάντων των ορεινών βοσκοτόπων προς αύξησιν της βοσκοϊκανότητός των».

Α.Κ. Πήττας

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Λ.Ε.

- ABRAHAM E. M. & A. S. NASTIS, 2000. Morphological traits and their association with dry matter production in open pollinated families of *Dactylis glomerata* L. In: K. Soegaard, C. Ohlsson, J. Sehested, N.J. Hutchings and T. Kristensen (editors), Grassland farming: balancing environmental and economic demands. 18th General Meeting of European Grassland Federation, Aalborg Denmark 2000, pp.19-21.
- ΒΡΑΧΝΑΚΗΣ, Μ.Σ. 2000. Μαθηματικά Μοντέλα Μελέτης της Δυναμικής της Λιβαδικής Βλάστησης. Διδακτορική διατριβή. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, σελ. 173.
- ΒΡΑΧΝΑΚΗΣ, Μ.Σ., Β. ΝΟΪΤΣΑΚΗΣ & Ζ. ΚΟΥΚΟΥΡΑ. 2000. Η συναρτησιακή προσέγγιση κατά τη μελέτη των αυξητικών παραμέτρων των ετήσιων λιβαδικών φυτών. . Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 17.
- ΓΙΑΚΟΥΛΑΚΗ, Μ. Δ., 2000. Μέθοδοι εκτίμησης κατανάλωσης τροφής σε ζώα που βόσκουν ελεύθερα στα λιβάδια. Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 24.
- ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ, Σ., Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Σ. ΣΤΑΗΣ, Κ. ΤΣΙΟΚΑΝΟΣ & Κ. ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ, 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Περιοχής Ειδικής Προστασίας (Σχέδιο Διαχείρισης) «Μενοίκιο-Κούσκουρα». ΕΘΙΑΓΕ - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, 226 σελ. (αυτοτελής έκδοση).

- DINI-PAPANASTASI, O., 2000. Globe locust (*Robinia pseudoacacia* var. *umbraculifera* D.C.): a potential forage species? *Cahiers Options Méditerranéennes*, 45: 99-102.
- DINI-PAPANASTASI, O. & C. P. PANETSOS, 2000. Relation between growth and morphological traits and genetic parameters of *Robinia pseudoacacia* var. *monophylla* Carr. in northern Greece. *Silvae Genetica*, 49: 37-44.
- HUTCHINGS, M.R., I. KYRIAZAKIS, T.G. PAPACHRISTOU, I.J. GORDON & F. JACKSON, 2000. The herbivores' dilemma: trade-offs between nutrition and parasitism in foraging decisions. *Oecologia*, 124: 242-251.
- ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ρ., 2000. Η επίδραση του συστήματος διαχείρισης και της Ν-λίπανσης στην παραγωγικότητα και τη βιολογική Ν-δέσμευση σε τρεις λειμώνες. Διδακτορική διατριβή, Γ.Π.Α., Αθήνα.
- ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Ρ. & Ν. ΣΙΔΗΡΑΣ, 2000. Εκτίμηση με ^{15}N της δέσμευσης του N_2 από δύο τριφύλλια και της μεταφοράς τους σε άλλα φυτά σε τεχνητούς λειμώνες. Πρακτικά 8ου Πανελλήνιου Εδαφολογικού Συνεδρίου, Ελληνική Εδαφολογική Εταιρεία, Καβάλα, 21-23 Σεπτεμβρίου, 2000, σελ. 442-450.
- ΚΟΥΚΟΥΡΑ, Ζ., 2000. Δημιουργία φυτοκαλύμματος ποωδών φυτών σε υπόστρωμα αδρανών υλικών λατομείων. Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο, Κοζάνη 2000 (υπό εκτύπωση).
- ΚΟΥΚΟΥΡΑ, Ζ. & Μ. ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΥ, 2000. Μακροχρόνιες επιδράσεις της βόσκησης στη βιοποικιλότητα των λιβαδιών. Περίληψεις 2ου Πανελλήνιου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 12.
- LAZARIDOU, M. & M.S. VRAHNAKIS, 2000. Combined effects of irrigation and cutting regimes on lucerne forage production. *Cahiers Options Méditerranéennes* 45: 293-297.
- MANTZANAS, K., Π. ΠΛΑΤΗΣ & Β. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, 2000. Διαχρονικές μεταβολές στην αύξηση του ανωρόφου και υπορόφου σε νεοφυτεία Τραχείας Πεύκης διαφορετικών φυτευτικών συνδέσμων. Περίληψεις 2ου Πανελλήνιου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 18.
- MEROU, T. & V.P. PAPANASTASIS, 2000. Germination pattern of certain annual legumes in a sub-humid Mediterranean Environment of Macedonia. *Cahiers Options Méditerranéennes*, 45: 343-347.
- ΝΤΙΝΗ - ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, Ο., 2000. Δυναμικό παραγωγής επιλεγμένων κλώνων και οικογενειών της μονόφυλλης ψευδακακίας. Περίληψεις Ανακοινώσεων του 8ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Προστασία και Βελτίωση Γενετικών Πόρων. Απολογισμός - Προοπτικές στην απαρχή του 21ου αιώνα. Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γενετικής Βελτίωσης Φυτών. Άρτα, 23-25 Οκτωβρίου 2000, σελ. 94.
- ΝΤΙΝΗ - ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗ, Ο., 2000. Παραλλακτικότητα φαινολογικών χαρακτήρων της φαλαρίδας (*Phalaris aquatica* L.) και η σημασία της στα προγράμματα βελτίωσης του είδους. Περίληψεις 2ου Πανελλήνιου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 18.
- PAPACHRISTOU, T.G., 2000. Dietary selection by goats and sheep in kermes oak shrublands of Northern Greece: influence of shrub cover and grazing season. *Cahiers Options Méditerranéennes*, 52: 161-164.
- PAPACHRISTOU, T.G., 2000. Forage resources of Greece and their relation to grazing animals. In: F. Guessous, N. Rihani, A. Ilham (Editors), *Livestock Production and Climatic Uncertainty in the Mediterranean*. International Symposium. Agadir, Morocco, October 22-24, 1998. EAAP publication No. 94, Wageningen Pers, pp. 283-290.
- PAPACHRISTOU, T.G., 2000. Nutritive value of fodder shrubs used in Mediterranean sylvo-pastoral systems and their use by grazing animals. In: G. Gintzburger, M. Bounejmate and A. Nefzaoui (Editors), *Fodder Shrub Development in Arid and Semi-arid Zones*. Workshop on Native and Exotic

- Fodder Shrubs in Arid and Semi-arid Zones. Tunisia, Hammamet, Tunisia, 27 Oct. - 2 Nov. 1996. ICARDA, Aleppo, Syria, Vol II, pp. 461-468.
- PAPACHRISTOU, T. & V. PAPANASTASIS. 2000. Report from the International Occasional Symposium of the European Grassland Federation. HerLa, 12: 15-17.
- ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ. Γ., 2000. Έπιλογή δέντρων από μηρυκαστικά ζώα και η σημασία της στη διαχείριση των λιβαδιών. Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 24.
- ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Θ. Γ., 2000. Κτηνοτροφικά ξυλώδη φυτά και ο ρόλος τους στα μεσογειακά συστήματα παραγωγής. Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 29.
- PAPANASTASIS, V. P. & A. NEFZAOU. 2000. Role of woody forage plants and cactus in livestock feeding in arid and semi-arid Mediterranean areas, p.55-62. In: Livestock Production and Climatic Uncertainty in the Mediterranean (E. Guessous, N. Rihani and A. Alham, eds). EEAP Public. No 94. Wageningen Press.
- PAPANASTASIS, V. P., 2000. Shrubland management and shrub plantations in southern Europe. In: G. Gintzburger, M. Bounejmate and A. Nefzaoui (Editors), Fodder Shrub Development in Arid and Semi-arid Zones. Workshop on Native and Exotic Fodder Shrubs in Arid and Semi-arid Zones. Tunisia, Hammamet, Tunisia, 27 Oct. - 2 Nov. 1996. ICARDA, Aleppo, Syria, Vol II, pp. 54-66.
- PAPANASTASIS, V. P., 2000. Land degradation caused by overgrazing and wildfires and management strategies to prevent and mitigate their effects. In: G. Enne, Ch. Zanolla and D. Peter (Editors), Desertification in Europe: mitigation strategies, land-use planning. European Commission, EUR 19390, Luxembourg, pp. 187-198.
- PAPANASTASIS, V. P. & T.G. PAPACHRISTOU, 2000. Agronomic aspects of forage legumes: management and forage quality. Cahiers Options Méditerranéennes, 45:113-126.
- ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, Β.Π., 2000. Φυσικό περιβάλλον και άνθρωπος. Πανεπιστημιούπολη, 5: 28-29.
- ΠΑΡΙΣΗ Ζ. Μ. & Α. Σ. ΝΑΣΤΗΣ, 2000. Επίδραση της έντασης κοπής στην παραγωγή και ποιότητα της βοσκήσιμης ύλης της *Amorpha fruticosa* L. Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 25.
- PLATIS, P., V. P. PAPANASTASIS, T. G. PAPACHRISTOU & A. I. TSIONTSIS, 2000. Effects of sheep grazing on legume composition and production in a Mediterranean grassland in Central Greece, Cahiers Options Méditerranéennes, 45: 411-415.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π. Δ., 2000. Η σπορά ποωδών φυτών ως μέτρο βελτίωσης της παραγωγικότητας των λιβαδιών και προστασίας του εδάφους από τη διάβρωση διαταραγμένων επιφανειών. Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 30.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π., Β. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ & Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, 2000. Δυνατότητες αξιοποίησης απογραφής βοσκοτόπων στη διαχείριση των βοσκόμενων δασικών εκτάσεων στην Περιφέρεια Ηπείρου. Περίληψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοπονία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 5.
- ΠΛΑΤΗΣ, Π., Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ, Θ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Κ. ΚΑΣΙΟΥΜΗΣ, Δ. ΧΑΤΖΗΛΑΚΟΥ, Α. ΔΗΜΑΛΕΞΗΣ & Δ. ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΑΣ, 2000. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Περιοχής Ειδικής Προστασίας (Σχέδιο Διαχείρισης) Υγροβιότοπου "Λίμνης Άγρα". ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.-Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Θεσσαλονίκη, 253 σελ.(αυτοτελής έκδοση).
- THANOPOULOS, R. & S.F. LEGRAND, 2000. How much N₂ is fixed by perrenial clovers in

- Mediterranean sown pastures, *Cahiers Options Méditerranéennes*, 45: 327-330.
- THANOPOULOS, R. MARRIOTT & N. SIDIRAS, 2000. Dynamics of perennial ryegrass and white clover in sown swards in NW Greece. *Grass and Forage Science*, 55 :61-66.
- TRAKOLIS, D., P. PLATIS & I. MELIADIS, 2000. Biodiversity and Conservation Actions on Mount Voras, Greece. *Environmental Management*, 26: 145-151.
- ΤΣΙΟΝΤΣΗΣ, Α. Ι., Ο. ΝΤΙΝΗ-ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΗ & Κ. ΜΑΝΤΖΑΝΑΣ, 2000. Χρήση δασικών ειδών για παραγωγή ξύλου σε οριακά γεωργικά εδάφη: Η περίπτωση της ψευδακακίας. Πρακτικά 8ου Πανελληνίου Εδαφολογικού Συνεδρίου. Ελληνική Εδαφολογική Εταιρεία. Καβάλα, 21-23 Σεπτεμβρίου 2000, σελ. 248-258.
- SUTTON, M.A., C. MILFORD, M.R. THEOBOLD, E. NEMITZ, D. FOWLER, J.K. SCHJOERRING, M.E. MATSSON, S. HUSTED, J.W. ERISMAN, R.P. OTJES, A. HENSEN, P. CELLIER, B. LOUBET, A. NEFFEL, A. BLATTER, B. HERRMANN, S.K. JONES, L. HORVATH, K. MANTZANAS, Z. KOUKOURA, V. PAPANASTASIS, D. PAPAKOSTA, P. WILLIAMS, M.W. GALLAGHER & M. RIEDO, 2000. GRAMINAE: Quantifying biosphere – atmosphere interactions of ammonia with European grasslands, p. 117-120. In: *Terrestrial Ecosystem Research in Europe: success, challenges and policy* (M.A. Sutton et al., eds). European Commission, EUR 19375, Luxembourg
- ΤΖΙΑΛΛΑ, Χ., Δ. ΒΕΡΕΣΟΓΛΟΥ & Δ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ, 2000. Η προσθήκη Ca, N και P σε κυριαρχούμενο από είδη Cyperaceae λιβάδι του λεκανοπεδίου Ιωαννίνων. Περιλήψεις 2ου Πανελληνίου Λιβαδοπονικού Συνεδρίου, Η Λιβαδοποιία στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Ιωάννινα, 4-6 Οκτωβρίου 2000. Ελληνική Λιβαδοπονική Εταιρεία, σελ. 22.
- ΤΖΙΑΛΛΑ, Χ., Δ. ΒΕΡΕΣΟΓΛΟΥ & Δ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ, 2000. Η συμπεριφορά ορισμένων λιβαδικών φυτών στη λίπανση και στη βόσκηση σε λιβάδι του λεκανοπεδίου Ιωαννίνων. Περιλήψεις Ανακοινώσεων του 8ου Πανελληνίου Συνεδρίου Προστασία και Βελτίωση Γενετικών Πόρων. Απολογισμός – Προοπτικές στην απαρχή του 21ου αιώνα. Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γενετικής Βελτίωσης Φυτών. Άρτα, 23-25 Οκτωβρίου 2000, σελ. 74.

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΛΙΒΑΔΟΠΟΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

- Organic Meat and Milk from Ruminants
A joint International Conference with the Hellenic Society of Animal Production and the British Society of Animal Science.
Kastri, Athens, 4-6 October 2001
- Nutrition and Feeding Strategies of Sheep and Goats under Harsh Climates
9th Seminar of the FAO-CIHEAM Sub-Network on Sheep & Goat Nutrition
Hammamet, Tunisia, 8-10 November 2001
- Reflections on Recurrent Crisis and Evolution of Sheep and Goat Production systems: Realities and Future
International Seminar jointly organised by IZCS and CIRVAL
Alghero-Sardinia, Italy, 7-9 April 2002
- Multi-Function Grasslands: Quality Forages, Animal products and Landscapes
19th General Meeting of the EGF
La Rochelle, France, 27-30 May 2002